ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1971

Vyhlásené: 30.08.1971 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

77

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky

z 23. augusta 1971

o zdravotníckych pracovníkoch a iných odborných pracovníkoch v zdravotníctve

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje po dohode s Ministerstvom školstva Slovenskej socialistickej republiky a ostatnými zúčastnenými ústrednými orgánmi podľa § 54 ods. 1 a § 58 ods. 2 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu:

PRVÁ HLAVA
ODBORNÍ PRACOVNÍCI V ZDRAVOTNÍCTVE

PRVÝ DIEL
Zdravotnícki pracovníci

Prvý oddiel
Kategórie a odbory zdravotníckych pracovníkov

§ 1
Lekári

Lekári vykonávajú činnosť vyžadujúcu vysokoškolské lekárske vzdelanie, najmä uskutočňujú vyšetrovacie výkony, určujú diagnózu, určujú liečebný plán i plán hygienických a protiepidemických opatrení, uskutočňujú liečebné výkony, dozerajú na utváranie a zabezpečovanie zdravých životných a pracovných podmienok, vykonávajú výber osôb, ktoré sa majú zaradiť do sústavnej dispenzárnej starostlivosti, ukladajú izoláciu a karanténne opatrenia, vydávajú posudky a predpisujú lieky.

§ 2
Farmaceuti

(1) Farmaceuti vykonávajú činnosť vyžadujúcu vysokoškolské farmaceutické vzdelanie, vykonávajú najmä takúto činnosť pri príprave, výrobe, výdaji, distribúcii a kontrole liečiv a pri špeciálnych laboratórnych prácach.

(2) Farmaceuti v lekárňach prijímajú recepty a posudzujú ich, či zodpovedajú príslušným predpisom, pripravujú lieky, vydávajú lieky po vykonaní konečnej kontroly a kontrolujú farmaceutické suroviny na prípravu liekov a pod.

§ 3
Dentisti

Dentisti poskytujú ambulantnú liečebno-preventívnu starostlivosť o chrup. Pritom sú oprávnení vykonávať konzervačné a protetické ošetrovanie chrupu, jednoduché extrakcie zubov a koreňov a ošetrovať chronické zápaly ďasien. Keď zistia, že je potrebný lekársky zákrok, sú povinní odovzdať ošetrovaného na ďalšie odborné ošetrenie, prípadne mu toto ošetrenie zabezpečiť.

§ 4
Strední zdravotnícki pracovníci

(1) Strední zdravotnícki pracovníci vykonávajú odbornú činnosť vyžadujúcu úplné stredné zdravotnícke vzdelanie, a to podľa povahy vykonávanej práce buď samostatne, alebo podľa pokynov lekára, farmaceuta, prípadne iného vedúceho pracovníka.

(2) Strední zdravotnícki pracovníci vykonávajú svoje povolanie v týchto odboroch: zdravotná sestra, detská sestra, ženská sestra, diétna sestra, rehabilitačný pracovník, asistent hygienickej služby, zdravotnícky laborant, farmaceutický laborant, rádiologický laborant, zubný laborant a očný optik.

§ 5
Nižší zdravotnícki pracovníci

(1) Nižší zdravotnícki pracovníci vykonávajú podľa pokynov lekára, farmaceuta a pod vedením stredných zdravotníckych pracovníkov odbornú činnosť vyžadujúcu stredné zdravotnícke vzdelanie, prípadne iné zdravotnícke vzdelanie.

(2) Nižší zdravotnícki pracovníci vykonávajú svoje povolanie v týchto odboroch: ošetrovateľka, pestúnka, zubná inštrumentárka, masér, dezinfektor, laboratórny pracovník, pitevný laborant - preparátor.

§ 6
Pomocní zdravotnícki pracovníci

(1) Pomocní zdravotnícki pracovníci vykonávajú pod vedením vyššie kvalifikovaných odborných pracovníkov odbornú činnosť vyžadujúcu krátkodobé zdravotnícke vzdelanie.

(2) Pomocní zdravotnícki pracovníci vykonávajú svoje povolanie v odboroch sanitári a sanitárky pre jednotlivé úseky zdravotníckych služieb ustanovené Ministerstvom zdravotníctva.

§ 7

Náplne činnosti jednotlivých kategórií a odborov zdravotníckych pracovníkov podrobnejšie ustanoví Ministerstvo zdravotníctva.

Druhý oddiel
Spôsobilosť na výkon zdravotníckych povolaní

§ 8
Spôsobilosť na výkon povolania lekára

(1) Lekári získavajú spôsobilosť na výkon lekárskeho povolania ukončením štúdia a zložením predpísaných skúšok na príslušných lekárskych fakultách.

(2) Lekári - absolventi lekárskej fakulty hygienickej majú spôsobilosť na výkon povolania predovšetkým v hygiene a epidemiológii a lekári - absolventi fakulty detského lekárstva a fakulty všeobecného lekárstva detského smeru na výkon povolania predovšetkým v starostlivosti o deti. Lekári - absolventi fakulty všeobecného lekárstva - stomatologického smeru majú spôsobilosť na výkon povolania v starostlivosti o chrup, ústnu dutinu a orgány s ňou súvisiace.

(3) Ministerstvo zdravotníctva môže podľa kádrovej situácie a potreby zo závažných dôvodov udeliť povolenie na výkon lekárskeho povolania v inom úseku zdravotníckych služieb lekárom - absolventom lekárskej fakulty hygienickej, fakulty detského lekárstva a fakulty všeobecného lekárstva - detského smeru a ustanoviť na to potrebné podmienky.

§ 9
Spôsobilosť na výkon povolania farmaceuta

Farmaceuti získavajú spôsobilosť na výkon povolania ukončením štúdia a zložením predpísaných skúšok na farmaceutickej fakulte.

§ 10
Spôsobilosť na výkon povolania dentistu

Povolanie dentistu môžu vykonávať zdravotnícki pracovníci, ktorí získali spôsobilosť na výkon tohto povolania podľa doterajších predpisov.*)

Spôsobilosť na výkon povolania stredného zdravotníckeho pracovníka

§ 11

(1) Strední zdravotnícki pracovníci získavajú spôsobilosť na výkon povolania ukončením štúdia a zložením maturitných skúšok predpísaných pre jednotlivé odbory na strednej zdravotníckej škole.**)

(2) Povolanie zdravotníckeho laboranta sú oprávnení vykonávať aj tí, ktorí absolvovali najmenej štyri semestre štúdia na lekárskej fakulte, a povolanie farmaceutického laboranta tí, ktorí absolvovali najmenej štyri semestre štúdia na farmaceutickej fakulte.

§ 12

(1) Strední zdravotnícki pracovníci vykonávajú odbornú činnosť v odboroch, pre ktoré získali spôsobilosť na výkon povolania.

(2) Strední zdravotnícki pracovníci odborov zdravotná sestra, detská sestra a ženská sestra môžu pracovať vzájomne vo všetkých týchto odboroch bez rozšírenia spôsobilosti na výkon povolania v ďalšom odbore, s výnimkou úsekov práce ustanovených v prílohe č. 1. Pritom sú zdravotné sestry a ženské sestry, ktoré vykonávajú činnosť v odbore detských sestier, povinné absolvovať kurz psychológie a pedagogiky dieťaťa.

(3) Strední zdravotnícki pracovníci odborov zdravotná sestra, detská sestra, ženská sestra, diétna sestra, asistent hygienickej služby a rádiologický laborant môžu pracovať trvale v inom odbore, než pre ktorý získali spôsobilosť na výkon povolania, na úsekoch práce ustanovených v prílohe č. 2, ak do dvoch rokov odo dňa preradenia na taký úsek práce vykonajú na strednej zdravotníckej škole externé skúšky z predmetov uvedených v tejto prílohe.

§ 13
Spôsobilosť na výkon povolania nižšieho zdravotníckeho pracovníka

(1) Nižší zdravotnícki pracovníci získavajú spôsobilosť na výkon povolania v odbore ošetrovateľka, pestúnka a zubná inštrumentárka ukončením štúdia a zložením predpísaných skúšok na zdravotníckej odbornej škole.*) V ostatných odboroch získavajú spôsobilosť na výkon povolania absolvovaním dlhodobého kurzu podľa osnov vydaných Ministerstvom zdravotníctva a zložením predpísaných skúšok.

(2) Povolanie nižšieho zdravotníckeho pracovníka sú oprávnení vykonávať aj pracovníci, ktorí absolvovali časť štúdia na strednej zdravotníckej škole, a to tri ročníky štvorročného denného štúdia alebo päťročného štúdia popri zamestnaní, dva ročníky štvorročného štúdia popri zamestnaní alebo trojročného štúdia popri zamestnaní pre absolventov stredných škôl alebo jeden ročník dvojročného štúdia pre absolventov stredných škôl

§ 14
Spôsobilosť na výkon povolania pomocného zdravotníckeho pracovníka

Pomocní zdravotnícki pracovníci získavajú spôsobilosť na výkon povolania absolvovaním kurzu podľa osnov vydaných Ministerstvom zdravotníctva a zložením predpísaných skúšok.

DRUHÝ DIEL
Iní odborní pracovníci v zdravotníctve

§ 15

Úlohy v zdravotníctve plnia podľa zásad účelnej deľby práce okrem zdravotníckych pracovníkov aj iní odborní pracovníci, najmä z odboru pedagogiky, psychológie, prírodných a technických vied.

§ 16

Spôsobilosť na výkon povolania získavajú iní odborní pracovníci, ktorí pôsobia v zdravotníctve, štúdiom na školách poskytujúcich vysokoškolské alebo úplné stredné odborné vzdelanie iného než zdravotníckeho smeru.

DRUHÁ HLAVA
ĎALŠIE VZDELÁVANIE ODBORNÝCH PRACOVNÍKOV V ZDRAVOTNÍCTVE

PRVÝ DIEL
Spoločné ustanovenia

§ 17

(1) Ďalšie vzdelávanie odborných pracovníkov v zdravotníctve zahŕňa:

a) nástupnú prax stredných zdravotníckych pracovníkov,

b) špecializačnú prípravu lekárov, farmaceutov a stredných zdravotníckych pracovníkov,

c) ďalšie zdokonaľovanie vedomostí všetkých zdravotníckych a aj iných odborných pracovníkov v zdravotníctve.

(2) Základnou formou ďalšieho vzdelávania odborných pracovníkov v zdravotníctve je samostatné štúdium a získavanie vedomostí a zručností pod vedením kvalifikovaného pracovníka.

§ 18

(1) Odborní pracovníci v zdravotníctve počas výkonu svojho povolania sú povinní prehlbovať a zdokonaľovať svoje politické a odborné vedomosti a skúsenosti.

(2) Vedúci pracovníci v zdravotníctve na všetkých stupňoch sú povinní:

a) zabezpečiť pod vedením skúseného pracovníka zaškolenie odborných pracovníkov na pracovisku (oddelení), kontrolovať a hodnotiť jeho priebeh; zaškolenie sa vykonáva spravidla počas prvých troch mesiacov po nástupe a jeho súčasťou je aj získanie špeciálnych vedomostí z prevádzky a z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;

b) viesť svojich spolupracovníkov k všestrannému zdokonaľovaniu odborných vedomostí, k zvyšovaniu ideovej a odbornej úrovne ich práce a k dodržiavaniu morálky socialistického zdravotníka;

c) viesť ďalšie vzdelávanie odborných pracovníkov v zdravotníctve a navrhovať ich na príslušné školiace akcie, ktoré organizuje Inštitút pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov (ďalej len „Inštitút“) alebo Ústav pre ďalšie vzdelávanie stredných zdravotníckych pracovníkov (ďalej len „Ústav“), prípadne zdravotnícke zariadenia v príslušnom kraji.

DRUHÝ DIEL
Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

Prvý oddiel
Organizácia a riadenie

§ 19

(1) Ministerstvo zdravotníctva po dohode s Ministerstvom školstva riadi ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov a ustanovuje jeho hlavné zásady v súlade s rozvojom lekárskych, farmaceutických, prípadne iných vied a v súlade s potrebami zdravotníckych služieb.

(2) Podľa zásad uvedených v odseku 1 ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v organizáciách štátnej zdravotníckej správy organizuje Ministerstvo zdravotníctva a v organizáciách riadených inými rezortmi príslušné ústredné orgány alebo orgány nimi poverené.

§ 20

Ministerstvo zdravotníctva vykonáva svoju pôsobnosť na úseku ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov za odbornej pomoci alebo prostredníctvom Inštitútu a Ústavu.

§ 21

Inštitút, Ústav a oblastné ústavy národného zdravia navzájom úzko spolupracujú na úseku ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov; pritom spolupracujú aj s príslušnými lekárskymi fakultami a s farmaceutickou fakultou.

§ 22

Špecializačná príprava lekárov, farmaceutov a stredných zdravotníckych pracovníkov sa vykonáva spravidla na pracoviskách týchto pracovníkov, pokiaľ tieto pracoviská vyhovujú potrebným požiadavkám. Ak treba, dopĺňa sa príprava na zvlášť kvalifikovaných pracoviskách vybraných na tento cieľ v rámci kraja a školiacimi akciami v Inštitúte alebo v Ústave.

Druhý oddiel
Špecializačná príprava lekárov

§ 23
Všeobecné ustanovenia

(1) Špecializačnou prípravou získava lekár hlbšie vedomosti na výkon odbornej činnosti, prípadne na výkon špecializovanej činnosti vyššieho stupňa v niektorom z ustanovených špecializačných odborov.

(2) Absolvovanie špecializačnej prípravy na špecializáciu I. stupňa je pre lekára, ktorý vykonáva činnosť v odboroch uvedených v § 24, povinné. Zaraďovanie do špecializačnej prípravy na špecializáciu vyššieho stupňa sa vykonáva výberove na základe komplexného hodnotenia lekára. Prihliada sa pritom predovšetkým na spoločenské potreby zdravotníctva a na osobitné schopnosti a predpoklady uchádzačov.

(3) Lekárov pracujúcich v organizáciách štátnej zdravotníckej správy zaraďuje do špecializačnej prípravy Ministerstvo zdravotníctva a lekárov pracujúcich mimo štátnej zdravotníckej správy zaraďujú do prípravy príslušné ústredné orgány, prípadne orgány nimi poverené.

§ 24
Špecializácia I. a II. stupňa

Lekári môžu získať špecializáciu I. a II. stupňa v týchto odboroch:

interné lekárstvo
pediatria
gynekológia a pôrodníctvo
chirurgia
urológia
ortopédia
neurológia
psychiatria
dermatovenerológia
stomatológia
otorinolaryngológia
oftalmológia
rádiodiagnostika
rádioterapia
patologická anatómia
lekárska mikrobiológia
hygiena a epidemiológia
anestézológia a resuscitácia
klinická biochémia.

§ 25
Nadstavbová špecializácia

Po dosiahnutí špecializácie I. stupňa môžu lekári získať nadstavbovú špecializáciu v týchto odboroch:

Interné lekárstvo

prenosné choroby

kardiológia
reumatológia
dorastové lekárstvo
telovýchovné lekárstvo
endokrinológia
gastroenterológia
poruchy látkovej premeny a výživy
hematológia a transfúzna služba
tuberkulóza a respiračné choroby
hygiena práce a choroby z povolania
fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia
alergológia
lekárska genetika
nukleárna medicína

Pediatria

prenosné choroby
detská kardiológia
dorastové lekárstvo
telovýchovné lekárstvo
endokrinológia
hematológia a transfúzna služba
detská tuberkulóza a respiračné choroby
alergológia
lekárska genetika
fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia
detská neurológia
detská psychiatria
hygiena detí a dorastu
nukleárna medicína

Gynekológia a pôrodníctvo

fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia

Chirurgia

detská chirurgia
torakochirurgia
neurochirurgia
ústna, čeľustná a obličajová chirurgia
plastická chirurgia
fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia
nukleárna medicína

Ortopédia

fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia

Neurológia

detská neurológia
fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia

Psychiatria

detská psychiatria
fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia

Stomatológia

ústna, čeľustná a obličajová chirurgia
parodontológia
čeľustná ortopédia
detská stomatológia

Otorinolaryngológia

foniatria
detská otorinolaryngológia

Rádioterapia

nukleárna medicína

Patologická anatómia

súdne lekárstvo

Lekárska mikrobiológia

lekárska virológia
lekárska parazitológia

Hygiena a epidemiológia

hygiena všeobecná a komunálna
hygiena práce a choroby z povolania
hygiena detí a dorastu
hygiena výživy a predmetov bežného používania
hygiena žiarenia
epidemiológia

§ 26
Ďalšia špecializácia

Po dosiahnutí špecializácie I. stupňa môžu lekári získať ďalšiu špecializáciu v odboroch organizácie a riadenia zdravotníctva a posudkového lekárstva.

§ 27
Príprava obvodných lekárov

(1) Po dosiahnutí špecializácie I. stupňa predovšetkým v odboroch interného lekárstva alebo chirurgie môžu lekári vykonávať funkciu obvodných lekárov. Ministerstvo zdravotníctva organizuje pre obvodných lekárov doplnkové školenie.

(2) Doplnkové školenie sa zakončuje politicko-odborným pohovorom pred komisiou odborníkov. Na základe úspešne vykonaného pohovoru vydá Ministerstvo zdravotníctva osvedčenie o absolvovaní doplnkového školenia.

(3) Lekárom, ktorí vykonávajú k začiatku účinnosti tejto vyhlášky najmenej 4 roky funkciu obvodného lekára, nahradí doplnkové školenie politicko-odborný pohovor, ktorý vykoná riaditeľ príslušnej nemocnice s poliklinikou. Osvedčenie o úspešne vykonanom pohovore vydá Ministerstvo zdravotníctva.

Dĺžka špecializačnej prípravy a rozsah vedomostí

§ 28

(1) Špecializačná príprava na špecializáciu I. stupňa trvá 3 roky. Na špecializáciu II. stupňa, nadstavbovú a ďalšiu špecializáciu 3 - 5 rokov; jej dĺžka je bližšie určená v špecializačných náplniach.

(2) Do špecializačnej prípravy sa môže započítať len čas výkonu lekárskeho povolania v pracovnom pomere v ČSSR. Ministerstvo zdravotníctva môže v jednotlivých prípadoch započítať prácu lekára v zahraničí.

§ 29

Základný rozsah odborných vedomostí v jednotlivých špecializačných odboroch, vrátane vedomostí potrebných z hľadiska obrany štátu ako aj spoločenskovedných a jazykových vedomostí, určujú špecializačné náplne, ktoré vydáva Ministerstvo zdravotníctva.

§ 30
Kvalifikačná atestácia

(1) Vedomosti lekárov získané v priebehu špecializačnej prípravy sa overujú kvalifikačnou atestáciou pred skúšobnou komisiou Inštitútu, ktorý určuje miesto, termín a spôsob kvalifikačnej atestácie.

(2) Lekárov pracujúcich v organizáciách štátnej zdravotníckej správy odporúča na kvalifikačné atestácie Ministerstvo zdravotníctva a lekárov pracujúcich mimo štátnej zdravotníckej správy príslušné ústredné orgány, prípadne orgány nimi poverené.

(3) Lekárovi po úspešne vykonanej kvalifikačnej atestácii vydáva Inštitút diplom o špecializácii.

Získavanie špecializácií v osobitných prípadoch

§ 31

Inštitút

a) výnimočne zaradí lekárov do špecializačnej prípravy na získanie nadstavbovej alebo ďalšej špecializácie, i keď získali špecializáciu I. stupňa v inom odbore, ako v odbore s nadstavbovou alebo ďalšou špecializáciou;

b) vydá lekárom diplom o špecializácii po vykonaní kvalifikačnej atestácie na nadstavbovú alebo ďalšiu špecializáciu v odboroch zavedených touto vyhláškou bez špecializačnej prípravy a bez toho, že získali príslušnú špecializáciu I. stupňa, ak k začiatku účinnosti vyhlášky úspešne pracujú v takomto odbore najmenej 7 rokov;

c) vydá po úspešne vykonanom politicko-odbornom pohovore diplom o špecializácii bez kvalifikačnej atestácie lekárom, ktorí pred začiatkom účinnosti tejto vyhlášky úspešne pracovali v odboroch, v ktorých je touto vyhláškou zavedená špecializácia II. stupňa, nadstavbová špecializácia alebo ďalšia špecializácia, ak pracujú v takom odbore k začiatku účinnosti vyhlášky 10 rokov a vykonávajú vedúcu funkciu.

§ 32

Ministerstvo zdravotníctva môže

a) povoliť zaradenie lekárov do špecializačnej prípravy v odboroch, v ktorých možno získať nadstavbovú špecializáciu, priamo do špecializačnej prípravy v týchto odboroch, pokiaľ v nich trvá nedostatok lekárov; pred kvalifikačnou atestáciou pre nadstavbovú špecializáciu zabezpečí doplnenie vedomostí z príslušného odboru špecializácie I. stupňa a vykonanie kvalifikačnej atestácie pre túto špecializáciu;

b) výnimočne priznať po úspešne vykonanom politicko-odbornom pohovore špecializáciu lekárom vo zvlášť úzkom odbore, aj keď tento odbor nie je uvedený v špecializačnej sústave ustanovenej touto vyhláškou;

c) v odôvodnených prípadoch zhodnotiť postgraduálne vzdelanie lekárov získané podľa doterajších predpisov a priznať na jeho základe špecializáciu, prípadne ustanoviť iný termín alebo spôsob vykonania kvalifikačnej atestácie.

§ 33

Univerzitným profesorom a docentom, ktorí získali vedecko-pedagogický titul v odbore, ktorý zodpovedá niektorému odboru, v ktorom možno získať špecializáciu II. stupňa, nadstavbovú alebo ďalšiu špecializáciu, patrí špecializácia v tomto odbore. Diplom o špecializácii vydáva Inštitút na základe oznámenia o získaní titulu.

§ 34
Prerušenie činnosti v špecializačnom odbore

(1) Ak lekár nevykonáva odbornú činnosť v odbore, v ktorom získal špecializáciu, dlhšie ako 5 rokov, môže ďalej pracovať ako špecialista v tomto odbore len po predchádzajúcom doplnení vedomostí a ich overení kvalifikačnou atestáciou.

(2) Doplnenie vedomostí u lekárov pracujúcich v organizáciách štátnej zdravotníckej správy zabezpečí Ministerstvo zdravotníctva a u lekárov pracujúcich mimo štátnej zdravotníckej správy príslušné ústredné orgány, prípadne orgány nimi poverené.

Tretí oddiel
Špecializačná príprava farmaceutov

§ 35
Špecializácia I. a II. stupňa

Farmaceuti môžu získať špecializáciu I. a II. stupňa v týchto odboroch:

lekárenstvo farmaceutická technológia farmaceutická analýza výroba biologických liečiv

§ 36
Nadstavbová špecializácia

Po dosiahnutí špecializácie I. stupňa môžu farmaceuti získať nadstavbovú špecializáciu v týchto odboroch:

Lekárenstvo

farmakodynamika
riadenie a ekonomika lekárenskej služby

Farmaceutická technológia

biologické kontrolné metódy

Farmaceutická analýza

biochemická a toxikologická analýza
biologické kontrolné metódy

Výroba biologických liečiv

biologické kontrolné metódy.

§ 37

Pokiaľ nie je v tomto oddiele ustanovené ináč, platia o špecializačnej príprave farmaceutov obdobné ustanovenia ako o špecializačnej príprave lekárov, najmä ustanovenia § 23, 28 až 34.

Štvrtý oddiel
Nástupná prax a pomaturitné špecializačné štúdium stredných zdravotníckych pracovníkov

§ 38

(1) Ďalšie vzdelávanie stredných zdravotníckych pracovníkov začína sa povinnou nástupnou praxou, ktorá umožňuje absolventom stredných zdravotníckych škôl prehĺbiť a upevniť vedomosti získané štúdiom.

(2) Nástupná prax sa vykonáva na pracoviskách zdravotníckych zariadení, výskumných ústavov a ústavov sociálnej starostlivosti, ktoré poskytujú stredným zdravotníckym pracovníkom možnosť uplatnenia v základnej odbornej činnosti, pre ktorú boli vychovaní štúdiom na strednej zdravotníckej škole (základné pracovisko).*)

(3) Nástupná prax trvá 6 až 12 mesiacov. Jej dĺžku určí vedúci pracoviska individuálne, a to podľa osobných vlastností, školského prospechu a výsledkov práce absolventa v priebehu šesťmesačnej nástupnej praxe.

§ 39

(1) Do pomaturitného špecializačného štúdia**) môžu sa zaradiť strední zdravotnícki pracovníci, ktorí získali spôsobilosť na výkon povolania v príslušnom odbore a majú trojročnú prax, prípadne môžu pracovať v inom odbore alebo úseku práce, než pre ktorý získali túto spôsobilosť (§ 12 ods. 2 a 3), a majú trojročnú prax z úseku práce, v ktorom hodlajú získať špecializáciu.

(2) Stredných zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v organizáciách štátnej zdravotníckej správy zaraďuje do pomaturitného špecializačného štúdia Ministerstvo zdravotníctva a stredných zdravotníckych pracovníkov pracujúcich mimo štátnej zdravotníckej správy príslušné ústredné orgány, prípadne orgány nimi poverené.

§ 40
Špecializácia stredných zdravotníckych pracovníkov

Strední zdravotnícki pracovníci jednotlivých odborov môžu získať pomaturitným špecializačným štúdiom špecializáciu na týchto úsekoch práce:

Zdravotná sestra

ošetrovateľská starostlivosť

inštrumentovanie v operačnej sále
psychiatrická starostlivosť
anestézológia, resuscitácia a intenzívna terapia
sociálna služba
zdravotnícka výchova obyvateľstva
nukleárna medicína
starostlivosť o chrup

Detská sestra

ošetrovateľská starostlivosť
inštrumentovanie v operačnej sále
detská psychiatrická starostlivosť
anestézológia, resuscitácia a intenzívna terapia
výchovná starostlivosť
sociálna služba
zdravotnícka výchova obyvateľstva
starostlivosť o chrup

Ženská sestra

ošetrovateľská starostlivosť
inštrumentovanie v operačnej sále
anestézológia, resuscitácia a intenzívna terapia
sociálna služba
zdravotnícka výchova obyvateľstva

Diétna sestra

zdravotnícka výchova obyvateľstva

Rehabilitačný pracovník

liečebná telesná výchova
liečba prácou

Asistent hygienickej služby

hygiena všeobecná a komunálna
hygiena práce
hygiena výživy a predmetov bežného používania
hygiena detí a dorastu
hygiena žiarenia
epidemiológia
zdravotnícka výchova obyvateľstva

Zdravotnícky laborant

biochémia
hematológia a transfúzna služba
vyšetrovacie metódy v lekárskej mikrobiológii
histológia
laboratórne vyšetrovacie metódy v hygiene
laboratórne vyšetrovacie metódy v hygiene práce
nukleárna medicína

Farmaceutický laborant

lekárenstvo
farmaceutická analýza
zásobovanie zdravotníckymi potrebami

Rádiologický laborant

rádiodiagnostika
rádioterapia
nukleárna medicína

Zubný laborant

čeľustná ortopédia
fixné náhrady
snímateľné náhrady
starostlivosť o chrup

Očný optik

optometria

§ 41
Ďalšia špecializácia stredných zdravotníckych pracovníkov

Strední zdravotnícki pracovníci môžu získať po dosiahnutí špecializácie podľa § 40 ešte ďalšiu špecializáciu na úseku práce organizácie a riadenia práce stredných zdravotníckych pracovníkov, a to:

a) zdravotné sestry, detské sestry a ženské sestry po dosiahnutí špecializácie na úsekoch práce ošetrovateľskej starostlivosti alebo anestézológie, resuscitácie a intenzívnej terapie,

b) zdravotné sestry po dosiahnutí špecializácie na úseku práce psychiatrickej starostlivosti,

c) detské sestry po dosiahnutí špecializácie na úsekoch práce detskej psychiatrickej starostlivosti alebo výchovnej starostlivosti,

d) asistenti hygienickej služby po dosiahnutí špecializácie na niektorom z ustanovených úsekov práce,

e) zdravotné sestry, detské sestry a ženské sestry, ktoré vykonávajú odbornú činnosť v ústavoch sociálnej starostlivosti, po dosiahnutí špecializácie na úseku práce sociálnej služby.

Dĺžka pomaturitného špecializačného štúdia a rozsah vedomostí

§ 42

(1) Pomaturitné špecializačné štúdium stredných zdravotníckych pracovníkov trvá spravidla 2 roky. Jeho dĺžku na jednotlivých úsekoch práce bližšie vymedzujú špecializačné náplne.

(2) Do pomaturitného špecializačného štúdia možno započítať len čas výkonu povolania stredného zdravotníckeho pracovníka v pracovnom pomere, a to na úseku práce, ktorý zodpovedá zvolenej špecializácii.

§ 43

Základný rozsah odborných vedomostí na jednotlivých úsekoch práce, ako aj spoločenskovedných a jazykovedných vedomostí určujú špecializačné náplne, ktoré vydáva Ministerstvo zdravotníctva.

§ 44
Špecializačné skúšky

(1) Vedomosti stredných zdravotníckych pracovníkov získané počas pomaturitného špecializačného štúdia sa overujú skúškou pred skúšobnou komisiou Ústavu.

(2) Stredných zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v organizáciách štátnej zdravotníckej správy odporúča na špecializačné skúšky Ministerstvo zdravotníctva a stredných zdravotníckych pracovníkov pracujúcich mimo štátnej zdravotníckej správy príslušné ústredné orgány, prípadne orgány nimi poverené.

(3) Po úspešne vykonanej špecializačnej skúške vydáva Ústav osvedčenie o špecializácii.

Získavanie špecializácie v osobitných prípadoch

§ 45

(1) Ústav vydá po úspešne vykonanom politicko-odbornom pohovore osvedčenie stredným zdravotníckym pracovníkom starším ako 45-ročným o špecializácii v niektorom z novozavedených úsekov práce, ak úspešne pracujú na tomto úseku práce po získaní spôsobilosti na výkon povolania aspoň 10 rokov, z toho 5 rokov vo vedúcej funkcii.

(2) Ústav vydá po úspešne vykonanom politicko-odbornom pohovore osvedčenie učiteľom zdravotníckych škôl starším ako 45-ročným, ktorí majú spôsobilosť na výkon povolania stredného zdravotníckeho pracovníka, o špecializácii na niektorých úsekoch práce ustanovených touto vyhláškou za predpokladu, že splnili podmienku doplnkového pedagogického štúdia,*) úspešne pracujú ako učitelia aspoň 5 rokov a majú 10 rokov odbornej prípadne pedagogickej praxe na príslušnom úseku práce.

§ 46

(1) Ministerstvo zdravotníctva môže po úspešne vykonanom politicko-odbornom pohovore vykonanom v Ústave výnimočne priznať špecializáciu stredným zdravotníckym pracovníkom pracujúcim na zvlášť úzkom úseku práce, aj keď tento úsek nie je uvedený v špecializačnej sústave ustanovenej touto vyhláškou.

(2) Ministerstvo zdravotníctva môže v odôvodnených prípadoch zhodnotiť špecializačnú prípravu, prípadne odborné vzdelanie stredných zdravotníckych pracovníkov získané podľa doterajších predpisov a priznať im na ich základe špecializáciu, prípadne ustanoviť im iný termín alebo spôsob vykonania záverečnej skúšky.

Piaty oddiel
Iné formy ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov

§ 47
Seminárne školenie zdravotníckych pracovníkov

(1) Na priebežné zvyšovanie vedomostí zdravotníckych pracovníkov sa pravidelne usporadúva seminárne školenie.

(2) Účasť zdravotníckych pracovníkov na seminárnom školení je povinná; z pracovnoprávneho hľadiska sa považuje za prekážku v práci z dôvodu školenia.*)

§ 48
Školiace akcie pre zdravotníckych pracovníkov

(1) Na zdokonaľovanie vedomostí zdravotníckych pracovníkov usporadúvajú sa tematické kurzy, školenia na školiacich miestach a iné školiace akcie, aby sa pracovníci oboznámili so špeciálnymi a novými metódami práce, s aktuálnymi úlohami v zdravotníckych službách a pripravili sa na výkon funkcií.

(2) Školiace akcie usporadúva Inštitút alebo Ústav, prípadne oblastný ústav národného zdravia spravidla podľa tematických plánov Inštitútu a Ústavu.

§ 49
Cyklické doškoľovanie zdravotníckych pracovníkov

(1) Na zabezpečenie pravidelného a všestranného dopĺňania vedomostí zdravotníckych pracovníkov v jednotlivých odboroch a úsekoch práce vykonáva sa cyklické doškoľovanie.

(2) Pre vybraných zdravotníckych pracovníkov usporadúva Inštitút a Ústav kurzy cyklického doškoľovania o najnovších poznatkoch v jednotlivých odboroch.

§ 50
Príprava stredných zdravotníckych pracovníkov na špeciálne úseky práce a funkcie

Pre stredných zdravotníckych pracovníkov usporadúva Ústav dlhodobé školiace akcie, ktorými sa títo pracovníci pripravujú na činnosť, prípadne na výkon funkcií na špeciálnych úsekoch práce, najmä v audiológii, elektroencefalografii, elektrokardiografii, v dialyzačných staniciach, vo vyšetrovaní pľúcnych funkcií a v stravovacej prevádzke. Školiace akcie sa zakončujú skúškou, o ktorej vydáva Ústav osvedčenie.

TRETÍ DIEL
Ďalšie vzdelávanie iných odborných pracovníkov v zdravotníctve

§ 51

Iní odborní pracovníci, ktorí vykonávajú činnosť v zdravotníctve, sú povinní okrem sústavného ďalšieho zvyšovania kvalifikácie vo svojom odbore osvojiť si pod vedením a podľa pokynov vedúcich pracovníkov nevyhnutne potrebné zdravotnícke vedomosti.

§ 52

(1) Podľa potreby sa iní odborní pracovníci v zdravotníctve zúčastňujú na seminárnom školení, prípadne na ďalších školiacich akciách spoločne so zdravotníckymi pracovníkmi.

(2) Inštitút alebo Ústav môže pre týchto odborných pracovníkov usporadúvať osobitné školiace akcie.

TRETIA HLAVA
PRECHODNÉ USTANOVENIA

§ 53

(1) Spôsobilosť na výkon zdravotníckych povolaní a špecializácie zdravotníckych pracovníkov získané podľa doterajších predpisov v kategóriách a odboroch uvedených v tejto vyhláške zostávajú nedotknuté.

(2) Lekári, farmaceuti a strední zdravotnícki pracovníci, ktorí sú už zaradení k začiatku účinnosti tejto vyhlášky do špecializačnej prípravy (pomaturitného špecializačného štúdia) v odboroch, ktoré sa touto vyhláškou menia, môžu vykonať kvalifikačnú atestáciu (špecializačnú skúšku) podľa doterajších predpisov, a to do 18 mesiacov od začiatku účinnosti tejto vyhlášky.

§ 54

(1) Spôsobilosť na výkon povolania farmaceutického laboranta (rádiologického laboranta) majú pracovníci, ktorí získali podľa doterajších predpisov spôsobilosť na výkon povolania lekárenského laboranta (röntgenového laboranta).

(2) Spôsobilosť na výkon povolania zdravotnej sestry majú aj pracovníci, ktorí získali podľa doterajších predpisov spôsobilosť na výkon povolania zubnej sestry.

§ 55

Spôsobilosť na výkon povolania nižšieho zdravotníckeho pracovníka majú aj

a) pestúnky, zubné inštrumentárky, maséri a dezinfektori, ktorí absolvovali podľa doterajších predpisov školenie nižších zdravotníckych pracovníkov,

b) pracovníci, ktorí vykonávali činnosť pomocných stredných zdravotníckych pracovníkov podľa doterajších predpisov.

§ 56

(1) Lekári, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu I. stupňa v odbore hygieny alebo v odbore epidemiológie, majú špecializáciu I. stupňa v odbore hygieny a epidemiológie.

(2) Lekári, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu II. stupňa v odbore hygieny, majú nadstavbovú špecializáciu v odbore všeobecnej a komunálnej hygieny alebo špecializáciu II. stupňa v odbore hygieny a epidemiológie.

(3) Lekári, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu II. stupňa v odbore epidemiológie, majú nadstavbovú špecializáciu v odbore epidemiológie alebo špecializáciu II. stupňa v odbore hygieny a epidemiológie.

(4) Lekári, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu v odbore mikrobiológie, majú špecializáciu v odbore lekárskej mikrobiológie.

(5) Lekári, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu v odbore sociálneho lekárstva, majú špecializáciu v odbore organizácie a riadenia zdravotníctva.

(6) Lekári, ktorí majú podľa doterajších predpisov nadstavbovú špecializáciu v odbore fyziatrie - balneológie, môžu získať nadstavbovú špecializáciu v odbore fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie po doplnkovom školení zakončenom politicko-odborným pohovorom.

(7) Diplom o špecializácii získanej podľa odseku 2 a 3 vydáva na žiadosť lekára Inštitút po vyjadrení Ministerstva zdravotníctva.

§ 57

(1) Farmaceuti, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu v odbore ústavného lekárenstva, majú špecializáciu v odbore lekárenstva.

(2) Farmaceuti, ktorí získali podľa doterajších predpisov nadstavbovú špecializáciu v odbore technológie biologických liečiv, majú špecializáciu I. stupňa v odbore výroby biologických liečiv.

(3) Farmaceuti, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu v odbore farmakognózie, majú špecializáciu I. stupňa v odbore farmaceutickej analýzy, ak pracujú v Štátnom ústave pre kontrolu liečiv, alebo špecializáciu I. stupňa v odbore farmaceutickej technológie, ak pracujú v zdravotníckej výrobe.

(4) Farmaceuti, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu II. stupňa v odbore ústavného lekárenstva a zastávajú funkciu vedúceho lekárenského oddelenia oblastného ústavu národného zdravia alebo okresného lekárnika, majú nadstavbovú špecializáciu v odbore riadenia a ekonomiky lekárenskej služby.

§ 58

(1) Strední zdravotnícki pracovníci, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu na úseku práce röntgenovej diagnostiky, majú špecializáciu na úseku práce rádiodiagnostiky.

(2) Farmaceutickí laboranti, ktorí absolvovali podľa doterajších predpisov kvalifikačné kurzy v Ústave, majú špecializáciu na úseku práce lekárenstva, ak absolvovali kurz technológie liečiv, na úseku práce farmaceutickej analýzy, ak absolvovali kurz pre kontrolu liečiv, a na úseku práce zásobovania zdravotníckymi potrebami, ak absolvovali kurz zásobovania zdravotníckymi potrebami.

(3) Zdravotnícki laboranti, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu na úseku práce mikrobiológie a virológie, majú špecializáciu na úseku práce vyšetrovacej metódy v lekárskej mikrobiológii.

(4) Zdravotnícki laboranti, ktorí získali podľa doterajších predpisov špecializáciu na úseku práce hygienických vyšetrovacích metód, majú špecializáciu na úseku práce laboratórnych vyšetrovacích metód v hygiene a na úseku práce laboratórnych vyšetrovacích metód v hygiene práce.

(5) Zdravotné sestry, detské sestry a ženské sestry, ktoré absolvovali podľa doterajších predpisov v Ústave dvojročnú prípravu na vedúce funkcie, majú špecializáciu na úseku práce organizácie a riadenia práce stredných zdravotníckych pracovníkov.

(6) Strední zdravotnícki pracovníci, ktorí absolvovali vysokoškolské štúdium psychológie - starostlivosti o chorých, majú špecializáciu na úseku práce organizácie a riadenia práce stredných zdravotníckych pracovníkov.

ŠTVRTÁ HLAVA
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 59

(1) Táto vyhláška sa vzťahuje i na zdravotníckych pracovníkov vykonávajúcich zdravotnícke povolanie mimo zdravotníckych zariadení a orgánov riadených a spravovaných národnými výbormi a Ministerstvom zdravotníctva s výnimkou ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov teoretických odborov a lekárov - učiteľov na vysokých školách.

(2) Osobitné predpisy ustanovia, ktoré orgány plnia v iných odvetviach úlohy, ktoré podľa tejto vyhlášky prislúchajú Ministerstvu zdravotníctva a národným výborom.

(3) Pre zdravotnícku službu z odboru ozbrojených síl a bezpečnostných zborov platí táto vyhláška, pokiaľ príslušní ministri neurčia inak.

§ 60

Zrušuje sa:

1. vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 44/1966 Zb. o zdravotníckych pracovníkoch a iných odborných pracovníkoch v zdravotníctve v znení vyhlášky č. 90/1967 Zb. a vyhlášky č. 126/1969 Zb.,
2. smernice č. 1/1968 Vestníka Ministerstva zdravotníctva o podmienkach pre rozšírenie spôsobilosti stredných zdravotníckych pracovníkov na výkon povolania v ďalšom odbore a ich ďalšom vzdelávaní (registrované v čiastke 8/1968 Zb.).

§ 61

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembrom 1971.

Minister: Prof. MUDr. Zvara DrSc.

Príloha č. 1
vyhlášky č. 77/1971 Zb.

Úseky práce, na ktorých nemôžu pracovať strední zdravotnícki pracovníci odborov zdravotná sestra, detská sestra a ženská sestra bez rozšírenia spôsobilosti na výkon povolania v ďalšom odbore (§ 12 ods. 2):

a) v pôrodnej sále a na pracoviskách intenzívnej starostlivosti ženských oddelení nemocníc s poliklinikou nemôžu pracovať zdravotné sestry a detské sestry;

b) na pracoviskách, na ktorých sa poskytuje starostlivosť o nedonosené deti, novorodencov a dojčence a na pracoviskách intenzívnej starostlivosti detských oddelení nemocníc s poliklinikou nemôžu pracovať zdravotné sestry a ženské sestry;

c) na pracoviskách intenzívnej starostlivosti ostatných oddelení nemocníc s poliklinikou nemôžu pracovať detské sestry a ženské sestry.

Príloha č. 2
vyhlášky č. 77/1971 Zb.

Úseky práce, na ktorých môžu pracovať strední zdravotnícki pracovníci, ak do dvoch rokov odo dňa preradenia na takýto úsek práce vykonajú na strednej zdravotníckej škole skúšky z uvedených predmetov (§ 12 ods. 3):

Z odboru:	Do odboru:	Na úseku práce:	Externé skúšky z predmetov:
Zdravotná sestra	rehabilitačný pracovník	úsek fyzikálnej terapie rehabilitačného oddelenia nemocnice s poliklinikou (ďalej len NsP) a odborných liečebných ústavov	fyzikálna terapia
	asistent hygienickej služby	protiepidemické odd. hygienických staníc (ďalej HS)	epidemiológia právne náuky
		odd. hygieny práce HS	hygiena práce právne náuky
		odd. hygieny výživy a predmetov bežného používania	hygiena výživy právne náuky
		odd. hygieny detí a dorastu HS	hygiena detí a dorastu právne náuky
	rádiologický laborant	všetky rtg odd. NsP po zaškolení v odbornom minime	rádiologická fyzika rádiodiagnostické vyšetrovacie metódy
Detská sestra	rehabilitačný pracovník	úsek fyzikálnej terapie rehabilitačného odd. NsP a odborných liečebných ústavov	fyzikálna terapia
	asistent hygienickej služby	protiepidemické odd. HS	epidemiológia právne náuky
		odd. hygieny výživy a predmetov bežného používania HS	hygiena výživy právne náuky
		odd. hygieny detí a dorastu HS	hygiena detí a dorastu právne náuky
Ženská sestra	rehabilitačný pracovník	úsek fyzikálnej terapie rehabilitačného odd. NsP a odborných liečebných ústavov	fyzikálna terapia
Diétna sestra	asistent hygienickej služby	odd. hygieny výživy a predmetov bežného používania HS	hygiena výživy právne náuky
Asistent hygienickej služby	zdravotnícky laborant	laboratóriá HS	mikrobiológia
Rádiologický laborant	zdravotná sestra	všetky odborné poliklinické pracoviská	choroby vnútorné starostlivosť o chorých
	asistent hygienickej služby	odd. radiačnej hygieny HS	hygiena práce právne náuky

*) Vládne nariadenie č. 25/1951 Zb. o dentistoch, vyhláška č. 44/1966 Zb. o zdravotníckych pracovníkoch a iných odborných pracovníkoch v zdravotníctve v znení vyhlášky č. 90/1967 Zb. a vyhlášky č. 126/1969 Zb.

**) Stredná zdravotnícka škola je strednou odbornou školou v zmysle ustanovenia § 11 školského zákona č. 186/1960 Zb.

*) Zdravotnícka odborná škola je odbornou školou v zmysle ustanovenia § 10 školského zákona č. 186/1960 Zb.

*) § 5 ods. 2 vládneho nariadenia č. 38/1967 Zb. o umiestňovaní absolventov vysokých škôl, konzervatórií, stredných odborných a odborných škôl.

**) Pomaturitné špecializačné štúdium stredných zdravotníckych pracovníkov je pomaturitným štúdiom podľa smerníc č. 87/1965 Vestníka MŠK.

*) Smernice č. 7/1967 Vestníka MŠK.

*) Ustanovenie § 126 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.